

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Приймальної комісії
Бердянського державного
педагогічного університету
25 травня 2024 року

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування

Освітній ступінь:	бакалавр
Основа вступу:	освітній ступінь бакалавр або магістр (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст)
Спеціальність:	014.10 Середня освіта (Технології)
Термін навчання:	2 роки 10 місяців

ЗМІСТ

1.	Пояснювальна записка.....	4
2.	Зміст програми.....	5
3.	Критерії оцінювання.....	12
4.	Список рекомендованої літератури.....	14

1. Пояснювальна записка

Мета вступного фахового випробування для вступу на здобуття бакалаврського рівня вищої освіти: з'ясувати підготовленість вступника до здобуття вищої освіти на бакалаврському рівні зі спеціальності 014.10 Середня освіта (Технології) для формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників у межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Форма фахового вступного іспиту – усний іспит.

Усний іспит – це теоретичні завдання, виконання яких дає можливість виявити підготовленість вступника до здобуття вищої освіти.

Загальна кількість завдань – 2.

Формат проведення фахового вступного іспиту.

Фаховий вступний іспит проводиться дистанційно з використанням платформи (програмне забезпечення) для проведення відеоконференцій Zoom.

У встановлений розкладом час початку фахового вступного іспиту члени фахової комісії розпочинають відеоконференцію, долучають до неї вступників, здійснюють їх автентифікацію та інформують про правила проведення вступного іспиту й часові обмеження.

Автентифікація вступника передбачає:

– встановлення аудіо та візуального контакту зі вступником на платформі відеоконференцій;

– показ документа, що посвідчує особу (паспорт громадянина України у формі книжечки або картки, паспорт громадянина України для виїзду за кордон у тому числі Е-паспорт, Е-паспорт для виїзду за кордон, Е-документ).

На початку фахового вступного іспиту члени фахової комісії рандомно задають 2 питання з переліку, поданого в програмі.

Вступник готує відповіді на питання і в режимі відеоконференції відповідає на них та на додаткові запитання членів фахової комісії.

Члени фахової комісії оцінюють відповіді вступників.

Результати фахового вступного іспиту оголошуються не пізніше наступного дня після його проведення шляхом розміщення відповідних відомостей на офіційному вебсайті Бердянського державного педагогічного університету bdu.org.ua у вкладці ВСТУПНИКУ.

У разі повітряної тривоги складання фахового вступного іспиту призупиняється, учасники можуть пройти до укриття. Після відбою повітряної тривоги учасники можуть продовжити складання фахового вступного іспиту.

2. Зміст програми

Розділ 2.1. ПРАКТИКУМ У НАВЧАЛЬНИХ МАЙСТЕРНЯХ

ПРОЄКТУВАННЯ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ З ДЕРЕВИНИ

Організація та обладнання робочого місця в столярній майстерні. Верстак (столярний, комбінований), його призначення та будова. Конструктивні особливості комбінованих верстаків. Призначення і будова основних конструктивних елементів верстака. Організація робочого місця. Правила внутрішнього розпорядку та безпечної праці в шкільній майстерні з обробки деревини.

Деревина та матеріали з неї. Породи дерев. Будова дерева і деревини, розміщення волокон у деревині.

Текстура деревини. Поняття про виготовлення шпону, фанери, деревоволокнистих (ДВП) і деревостружкових (ДСП) плит, їх призначення і використання.

Фізичні властивості деревини Технологічні властивості деревини.

Деревина як будівельний матеріал.

Деревина – основний матеріал в столярному і теслярському виробництві. Піломатеріали, їх види, способи одержання та використання. Основні механічні властивості деревини.

Конструювання виробів з фанери. Етапи конструювання (формулювання задуму, графічний проєкт, пошукова конструкція – модель, макет). Репродуктивне відтворення. Розробка конструкції з елементами розрахунку та пошук аналогів. Визначення контурів та розмірів деталей за допомогою трьох проєкцій. Конструктивні зміни творчого характеру окремих деталей та вузлів. Виготовлення шаблонів.

Розмічання заготовок на фанері. Поняття про розмічання заготовок. Призначення та будова вимірювального і розмічального інструменту: лінійки, кутника. Прийоми вимірювання лінійкою, кутником. Прийоми розмічання за шаблоном. Відомості про припуски на розрізання та обробку

Технологічний процес пиляння фанери. Технологічний процес різання. Пиляння – один з видів різання матеріалів. Ручний інструмент для пиляння фанери. Столярні ножівки. Прийоми пиляння. Лобзик. Будова та прийоми підготовки його до роботи. Столик для випилювання. Прийоми випилювання заготовок із фанери.

Технологічні процеси обпилювання та шліфування. Призначення обпилювання. Чорнове обпилювання (рашпілі, напилки, надфілі). Чистова обробка (шліфувальні шкурки). Прийоми обпилювання та шліфування заготовок з фанери.

Конструювання виробів з деталей призматичної форми з циліндричними отворами. Вироби з деталей призматичної форми. Наявність у виробах наскрізних і глухих отворів циліндричної форми (їх

призначення, діаметр і глибина, розміщення на деталі). Вибір виробу для виготовлення. Опис моделі (назва виробу, призначення, вид матеріалів, кількість деталей, їх форма, вид оздоблення). Поняття про процес моделювання та моделі-аналогі. Особливості креслень деталей.

Призначення і будова вимірювального та розмічального інструменту: лінійки, кутника, рейсмуса, малки, ерунка. Прийоми вимірювання заготовок з пиломатеріалів та їх розмічання інструментом. Припуски на обробку пиломатеріалів.

Технологічний процес пиляння деревини ножівкою. Ножівки для поперечного і поздовжнього пиляння деревини, їх будова та відмінність зубів за формою. Порівняння зубів рашпіля, лобзика і ножівки.

Прийоми розведення і заточування зубів ножівки. Поняття про механічне розпилювання деревини.

Припуски на пиляння. Прийоми запилювання і пиляння вздовж і впоперек волокон (з використанням стуслу і підкладної дошки).

Технологічний процес стругання. Шерхебель, рубанок. Технологічний процес стругання, його призначення. Поняття про утворення стружки.

Інструмент для стругання (шерхебель, рубанок), їх конструкція і правила підготовки до роботи. Прийоми стругання шерхебелем і рубанком на столярному верстаку (пласті, кромки, фаски). Правила перевірки якості стругання на просвіт, лінійкою, кутником.

Технологія свердління. Технологічний процес свердління. Коловорот, ручний дріль, їх будова, принцип роботи. Свердла різних видів – ложкове, гвинтове, центрове. Прийоми свердління.

Призначення, будова і принцип роботи свердлильного верстата. Кінематична схема верстата. Технологічні пристосування до верстата.

Пристосування і пристрої для виконання на свердлильному верстаті отворів, які мають різну геометричну форму. Прийоми свердління з пристроями. Прийоми заточування різального інструменту.

Оздоблення виробів. Види художнього оздоблення виробів. Урахування текстури виробів під час вибору виду художнього оздоблення. Відомості про технологічні процеси оздоблення виробів шліфуванням, покриттям морилкою, фарбами, лаками, поліруванням. Правила безпечної роботи та санітарно-гігієнічні вимоги.

Відомості про види оздоблення виробів з фанери. Оздоблення виробів фарбуванням та випалюванням. Підготовка поверхні для оздоблення. Прилад для випалювання.

Конструювання виробів з шиповими з'єднаннями прямокутної форми. Поняття про шипові з'єднання. Типи шипів, гнізд, отворів і проушин, їх призначення. Вироби з шиповими з'єднаннями прямокутної форми. Назва, призначення. Аналіз конструкції виробів. Особливості креслень деталей виробів. Прийоми розмічання прямокутних шипів і гнізд.

Конструювання виробів з деталей, що містять циліндричну та конічну поверхню. Вироби, що містять деталі циліндричної та конічної

форми, їх назва, призначення. Аналіз форми деталей. Поєднання у виробі деталей циліндричної і конічної форм.

Особливості креслень деталей з циліндричною і конічною поверхнею. Часткова зміна конструкції виробу шляхом технічного моделювання.

Технологічний процес виготовлення шипового з'єднання прямокутної форми. Долота і стамески. Технологія виготовлення шипового з'єднання прямокутної форми. Запилювання ножівками. Довбання деревини. Долота і стамески, їх будова та призначення. Прийоми роботи столярним інструментом під час виготовлення шипових з'єднань.. Прийоми підготовки і припасування елементів шипового з'єднання. Затискні пристрої: струбцини, гвинтовий прес; використання їх у столярній справі.

Прийоми зміцнення шипових з'єднань за допомогою клеїв та нагелів.

Токарний верстат для обробки деревини. Технологія робіт. На токарному верстаті. Призначення, будова та принцип роботи токарного верстата для обробки деревини. Кінематична схема верстата. Керування верстатом. Технологічні пристосування до верстата, їх призначення.

Вимоги до заготовок для обробки на токарних верстатах (порода, вологість, форма тощо).

Підготовка заготовок до роботи. Вправи на закріплення заготовок.

Пристосування для розмічання і контролю. Поняття про припуски на обробку. Інструмент для токарної обробки деревини. Установлення і кріплення заготовок для обточування. Поняття про утворення стружки. Чорнове і чистове обточування циліндричних і конічних поверхонь. Точіння уступів і канавок. Підрізання і відрізання деталей. Правила безпечної роботи. Прийоми оздоблення деталей на токарному верстаті (матеріали, пристосування тощо). Відомості про професію токаря.

Вироби з циліндричною та конічною поверхнею, що мають великий діаметр (тарілі, підставки тощо). Особливості технологічних робіт на токарному верстаті під час точіння заготовок діаметром 150-200 мм. Пристрої і різці для точіння заготовок великого діаметра. Прийоми робіт.

Конструювання виробів з деталей, що містять отвори різних геометричних форм. Вироби, що містять отвори різних геометричних форм. Назва і призначення виробів. Призначення отворів в деталях. Отвори глухі і наскрізні, їх форма, глибина, діаметр. Особливості креслень деталей. Розрізи та перерізи на кресленнях деталей з отворами різної форми.

Особливості розмічання заготовок для довбання та свердління отворів. Інструмент і пристосування, які використовуються для розмітки заготовок для отворів та контролю їх розмірів.

Технологічний процес довбання та ручного свердління отворів різних геометричних форм. Заточування інструменту. Визначення раціональної послідовності виготовлення виробів з отворами різних геометричних форм. Нормування операцій. Нормування часу. Прийоми заточування стамески і долота.

Довбання отворів різної геометричної форми. Різання стамескою за розміткою. Пристрої й інструмент для свердління отворів діаметром 30 мм і більше.

Конструювання виробів з кількох деталей об'ємної форми. Вироби, що складаються з кількох деталей об'ємної форми (рамки для картин, меблі, кухонний інвентар тощо). Конструкція виробів (кількість деталей та їх форма, взаємне розміщення, спосіб з'єднання). Найтиповіші конструкції з кількох деталей призматичної та циліндричної форми. Поєднання в конструкції деталей різної форми, їх взаємне розміщення та способи з'єднання. Особливості складальних креслень виробів з деревини.

З'єднання деталей об'ємної форми склеюванням. Столярні та теслярські з'єднання. Припуски на столярні з'єднання. З'єднання кутові, таврові. З'єднання столярних деталей по довжині й ширині. Види з'єднань деталей з фанери клеєм ПВА. Прийоми склеювання.

Основні види клеїв для склеювання деревини. Клеї органічні і синтетичні. Застосування синтетичних клеїв у деревообробній і меблевій промисловості. Визначення якості клею і термінів його зберігання. Пристрої для склеювання деревини: струбцини, вайми, хомути, преси. Підготовка поверхні виробів для склеювання. Визначення якості роботи.

ПРОЄКТУВАННЯ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ВИРОБІВ З МЕТАЛУ

Організація та обладнання робочого місця у слюсарній майстерні. Правила внутрішнього розпорядку та безпечної праці в шкільній майстерні. Слюсарний верстак – його призначення, відповідність зросту учня тощо.

Призначення і будова інструменту для роботи з листовим металом (лінійка, рисувалка, кутник, киянка, молоток, бородок, кернер, напилек, слюсарні ножиці) та пристроїв (лещата, оправки, плитки слюсарні тощо).

Властивості чорних і кольорових металів і сплавів. Основні властивості металів: колір, твердість, міцність, пластичність, пружність, крихкість. Окислення металів та боротьба з корозією. Уявлення про виробництво сортового прокату. Профілі прокату, що широко застосовуються.

Поняття про внутрішню будову металів, їх структуру. Способи механічних випробувань металів. Властивості білого, сірого ковкого чавуну. Вуглецеві та леговані сталі, їх властивості, маркування і застосування. Інструментальні сталі. Властивості й застосування кольорових металів (мідь, алюміній та їх сплави (бронза, латунь, дюралюміній)).

Контрольно-вимірювальний інструмент. Будова штангенциркулів ШЦ-2 та ШЦ-1 і прийоми роботи з ними. Ознайомлення з будовою мікрометра, калібрів.

Конструювання виробів з тонколистового металу. Поняття про виготовлення тонколистового металу на прокатних станах. Види, властивості та застосування тонколистового металу (чорна та біла жерсть тощо) в різних

галузях господарства. Відомості про робітників, які виготовляють листовий метал і працюють з ним.

Складання ескізу та визначення технологічної послідовності виготовлення виробів з тонколистового металу.

Технологія розмічання заготовки, різання та обпилювання плоских деталей з тонколистового металу. Прийоми розмічання заготовки виробу (деталі) на тонкої листовому металі. Підготовчі роботи для розмітки (випрямлення й вирівнювання). Припуски на обробку та правила економного використання тонколистового металу. Розгортки об'ємних виробів з листового металу, їх розмічання за допомогою інструменту, пристроїв і пристосувань.

Особливості й прийоми різання тонколистового металу ручними і важільними ножицями, їх будова і принцип роботи. Напилки, їх будова і прийоми обпилювання плоских деталей з тонколистового металу. Точність розмірів і форми деталей з тонколистового металу, прийоми контролю. Технологічна послідовність виготовлення плоских та об'ємних деталей.

Технологія з'єднання деталей з тонколистового металу. Прийоми та особливості з'єднання однофальцевим швом (інструмент, пристрої, технологічна послідовність виконання з'єднань).

Призначення заклепкових з'єднань. Види заклепок. Будова інструменту та пристроїв для заклепкових з'єднань і прийоми їх застосування. Поняття про контактне електрозварювання деталей з тонколистового металу. Відомості про професію електрозварювальника.

Технологія розмічання, різання та виготовлення виробів з дроту. Поняття про процес виготовлення дроту. Види, властивості та застосування мідного, алюмінієвого та сталевого дроту. Відомості про працю робітників, які виготовляють дріт і працюють з ним.

Прийоми вимірювання та розмічання заготовок з дроту для виготовлення окремих деталей за ескізом або технічним рисунком. Прийоми різання дроту кусачками. Інструмент і пристрої для вирівнювання і гнуття дроту. Раціональна послідовність виготовлення виробів з дроту, які складаються з окремих деталей. Поняття про контактне зварювання та паяння деталей з дроту. Контроль якості готового виробу. Оздоблення виробів з дроту. Прийоми фарбування виробів з дроту.

Конструювання виробів з листового металу і сортового прокату. Описання виробу (назва, призначення, вид матеріали кількість деталей). Ескіз, креслення виробу (деталі). Поняття про процес конструювання. Технічні вимоги до виробу.

Технологія різання рубання і обпилювання листового металу і сортового прокату. Будова слюсарної ножівки. Будова і принцип дії механічної ножівки.

Прийоми розмітки та розрізання листового й сортового прокату ножівкою. Економна розмітка заготовок.

Будова слюсарного зубила. Залежність кута заточування зубила від твердості металу. Прийоми рубання листового металу зубилом.

Будова і призначення слюсарних напилків. Прийоми обпилювання металу напилками різної форми з різною насічкою. Вимоги до якості і точності виробу.

Технологія свердлильних робіт. Свердлильний верстат – технологічна машина. Поняття про процес свердління. Свердла. Кути заточування свердел. Вибір режимів свердління. Технологічні пристрої. Прийоми керування свердлильним верстатом. Свердління, розсвердлювання.

Призначення та будова токарно-гвинторізного верстата. Правила роботи на верстаті та догляду за ним. Токарно-гвинторізний верстат – технологічна машина. Принцип дії та будова верстата, його кінематична схема. Послідовність передачі обертального руху від електродвигуна на шпindel. Поняття про режим різання. Прийоми керування верстатом. Технологічні пристрої. Спільність та відмінність свердлильного, токарного для обробки деревини та токарно-гвинторізного верстатів.

Конструювання виробів з циліндричною поверхнею з виконанням різних видів слюсарних робіт. Розробка конструкції (визначення форми і розмірів) виробу залежно від його призначення; вибір матеріалу, способів з'єднання деталей, самостійне складання технологічної карти за кресленням.

Технологія токарної обробки металів та виготовлення виробів. Робоче місце токаря. Токарні різці. Кути різця. Вибір режимів різання. Установлення та закріплення різців і заготовок. Прийоми обточування циліндричних поверхонь. Припуски. Вимірювання деталей штангенциркулем. Утилізація стружки і використання відходів металу. Догляд за токарно-гвинторізним верстатом.

Види робіт, які виконують на токарно-гвинторізних верстатах. Обробка зовнішніх і внутрішніх циліндричних поверхонь і торців. Підрізання уступів, точіння канавок і відрізання; свердління, розсвердлювання, зенкування. Види і конструкція сучасних токарних різців та способи їх установлення. Режими різання: швидкість, глибина, подача. Основний технологічний час.

Призначення й будова горизонтально-фрезерного верстата. Настільний горизонтально-фрезерний верстат – технологічна машина. Призначення фрезерних верстатів, будова верстата (основні вузли та їх розміщення). Кінематична схема верстата. Фрези й технологічні пристрої. Вибір режиму різання. Прийоми керування верстатом. Догляд за фрезерним верстатом.

Технологія фрезерної обробки металів та виготовлення виробів. Робоче місце фрезерувальника. Правила і прийоми установлення фрез і заготовок. Прийоми фрезерування плоских поверхонь, канавок. Вибір режиму різання.

Поняття про процес різання при фрезеруванні. Головний і допоміжний рухи. Основні види робіт, що виконуються на фрезерних верстатах: фрезерування плоских, горизонтальних, паралельних і похилих площин із закріпленням заготовок в лещатах та пристроях. Види фрез. Конструкція і геометрія зуба циліндричної фрези. Режими різання.

Технологія нарізання різьби. Метрична різьба. Елементи різьби. Позначення зовнішньої та внутрішньої різьби на кресленнях. Різьбонарізний інструмент і пристрої: плашки, мітчики, плашкотримачі, воротки, їх призначення і будова. Визначення за допомогою довідкових таблиць діаметра стержня для зовнішньої різьби і діаметра свердла для внутрішньої різьби. Правила та прийоми нарізання різьби.

Технологія слюсарно-складальних робіт та виготовлення виробів. Призначення просторової розмітки. Інструмент і пристрої для просторової розмітки. Розмічання осьових ліній і центрів пустотілих деталей. Вибір установчих і розмічальних баз. Послідовність виконання просторової розмітки. Суть операцій розпилювання, припасування і види робіт (інструмент, пристрої): обробка і припасування пазів, пройм, отворів з плоскими і криволінійними поверхнями. Основні слюсарно-складальні операції.

ТЕХНОЛОГІЯ ОБРОБКИ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

Хімічний склад та енергетична цінність продуктів харчування. Раціональне харчування. Білки, жири, вуглеводи, вітаміни та мінерали. Їх значення у харчуванні людини. Енергетична цінність продуктів. Методика розрахунку калорійності страв. Основи раціонального харчування людини. Наслідки нераціонального харчування для здоров'я людини.

Види кулінарної обробки продуктів харчування. Первинна та теплова обробка продуктів.

Перші страви. Значення перших страв у харчуванні людини. Класифікація перших страв. Технологія приготування перших страв.

Характеристика технологічного процесу обробки овочів. Страви з овочів. Види обробки овочів. Види нарізання овочів. Види технологічної обробки овочів. Технології приготування страв з овочів.

Холодні страви і закуски. Бутерброди. Класифікація бутербродів. Види холодних страв. Порядок подачі холодних страв, закусок та бутербродів. Призначення холодних страв, бутербродів та закусок у раціоні людини. Технології приготування холодних страв, бутербродів та закусок.

Страви з яєць і сиру. Види страв з яєць та сиру. Види кулінарної обробки для приготування страв з яєць та сиру. Технології приготування страв із яєць та сиру.

Страви з риби. Характеристика технологічного процесу обробки риби (первинної та теплової). В'ялення, маринування риби. Технології приготування страв із риби.

Страви з м'яса. Характеристика технологічного процесу обробки м'яса (первинна та тепла). Види м'ясних напівфабрикатів. Технології приготування страв із м'яса.

Страви із борошна. Види борошна, їх класифікація та сортність. Види тіста. Технологія приготування прісного, листкового, дріжджового, бісквітного, заварного тіста. Види напівфабрикатів із борошна. Місце страв і виробів із борошна у харчуванні людини. Технологія приготування страв

напівфабрикатів із борошна. Види кулінарної обробки тіста та напівфабрикатів із борошна.

Приготування страв і гарнірів із круп та макаронних виробів. Види макаронних виробів. Види круп. Страви із макаронних виробів та круп. Місце страв із макаронних виробів та круп у харчуванні людини. Корисні речовини у макаронних виробах та крупах.

ТЕХНОЛОГІЯ ОБРОБКИ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ РУЧНИМ ТА МЕХАНІЧНИМ СПОСОБОМ

Види побутових швейних машин. Класифікація швейних машин. Призначення. Правила техніки безпеки при роботі на побутових швейних машинах. Голки, що застосовують у швейних машинах. Будова голки.

Будова тканини. Види ткацьких переплетінь. Класифікація тканин за волокнистим складом.

Способи визначення волокнистого складу тканини. Властивості тканин та методи їх визначення. Особливості застосування тканин в залежності від властивостей та волокнистого складу. Технологія отримання тканини. Шви, які застосовують при пошитті одягу.

Інструменти та матеріали для ручної та механічної обробки тканини. Конструювання прямої спідниці. Технологія виготовлення прямої спідниці.

Конструювання кльошової та спідниці-клинки. Моделювання спідниці.

Конструювання і моделювання фартуха та технологія його виготовлення.

Волого-теплова обробка швейного виробу.

3. Критерії оцінювання

Фаховий вступний іспит для осіб, які претендують на зарахування за освітнім рівнем «бакалавр», оцінюється за 200-бальною шкалою :

– 190-200 балів – вступник виявляє особливі здібності, вміє самостійно здобувати знання, знаходити та опрацьовувати необхідний матеріал, використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументувати відповіді, самостійно розкривати власні обдарування і нахили;

– 180-189 балів – вступник вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

– 160-179 балів – вступник вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію; загалом самостійно застосовувати її на практиці; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

– 140-159 балів – вступник відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; виправляє помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

– 120-139 балів – вступник володіє теоретичним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей вступника відповідає мінімальним критеріям);

– 100-119 балів – вступник володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину теоретичного матеріалу (до 20 %);

– 0-99 балів – вступник володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

До участі у конкурсному відборі не допускається вступник, який продемонстрував незнання значної частини програмного матеріалу, допускав суттєві помилки при визначенні понять і отримав 0-99 балів.

4. Список рекомендованої літератури

1. Косовенко М.С. Технологія приготування їжі. –К.: «Факт», 2003. 432с.

2. Практикум у навчальних майстернях: навчально-методичний посібник / П.Г. Буянов, М.С. Корець, В.І. Подольський, О.В. Рогозіна, С.І. Сиващенко, Ю.В. Сілохін. Донецьк: Юго-Восток, 2011. 297 с.

3. Практикум у навчальних майстернях з обслуговуючої праці: навч. посібник для студентів спеціальності 6.010103 Технологічна освіта / Ю.Ю. Белова [та ін.]. Бердянськ: БДПУ, 2011. 506 с.